

MAGYAR NÉP

POLITIKAI, GAZDASÁGI, SZÉPIRODALMI

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

1 évre	66 L.
6 hónapra	35 L.
3 hónapra	18 L.
1 szám ára	1.50 L.

Felelős szerkesztő:

DR. NALÁCZY ISTVÁN.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS.

Megjelenik minden szombaton

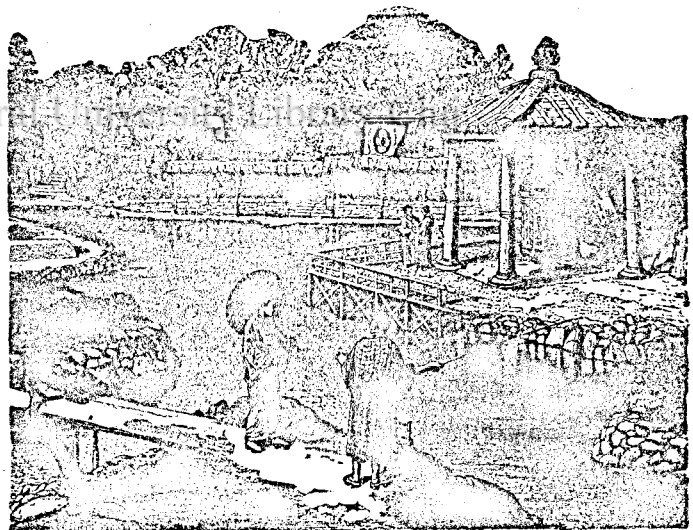
Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Str. Regina Maria (v. Deák F.-n.) 35. sz.

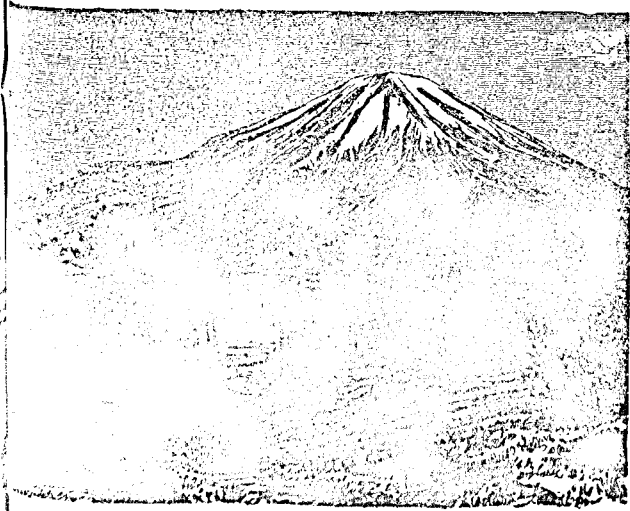
Borzalmak szigete.

Aug. 30-án a párisi földrengésjelző állomásom, érzékeny ingája 6 percre kijött szokott nyugalmából és heves, távoli földrengést jelzett. A néhány órára rémületes katasztrófa híre járta a kicsinyes torzsalkodásokba merült Európát: a világháborúból diadalmasan kikerült Japán, a világ egyik leghatalmasabb országát 6 perc alatt romhalmazzá tette az elemi csapások rémesebbje: a földrengés. A rettentő hír több százezer ember pusztulásáról beszélt; aggodva vártuk, hogy túlzásnak bizonyul a hír: azóta még több áldozatról szólnak a tudósok.

kövön nem maradt; növeli a szerencsétlenség nagyságát, hogy a földnek egyik legsűrűbben

Japán templom Tokióban.

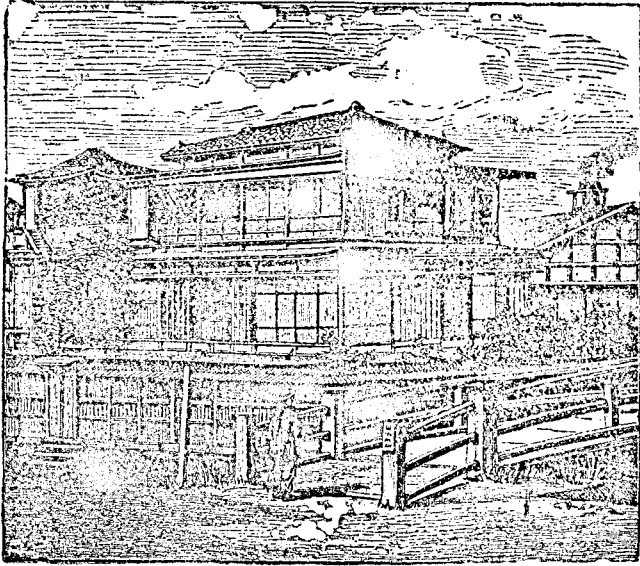
Fusijama tűzhányó Japánban.

lakott, nagyon művelt vidékén rázkódott meg a föld, ahol a milliárdokat érő emberi alkotások pusztulásával 77 millió emberre vár éhínség.

Japán nem most éli át először a földrengés borzalmait. Helyzeténél és felépítésénél fogva a földrengéseknek és vulkános kitöréseknek igazi hazája ez a dúsgazdag szigetország, ahol átlag minden harmincadik hónapban figyelmezteti lakóit a föld a mulandóságra. Még mindenkinek élénk emlékezetében él az a nagy földrengés, amely 1891. okt. 31-én Közép-Japánban, Ovari Mino kertszerű síkságát érte; a hi-

A történelem nem ismer ehhez hasonló katasztrófát; Erdélynél jóval nagyobb területen kö-

vatalos statisztika szerint akkor 7279 ember meghalt, 17.393 megsebesült, 197.350 ház egészen, 78.296 részben elpusztult, 6379 leégett. Milyen csekélység ez a mostani borzalmakhoz képest!

Japán ház az elpusztult Yokohamában.

Az örökösen megisméltődő földrengésekkel számol is a japán nép. Lakóházait egészen könnyű anyagból, bambuszból vagy fából építi meg, ha pedig templomot emel, a köveket oly gondosan ragasztja össze, mintha egy darab kőből volna az egész. Japánban vannak a legmodernebb földrengésjelző állomások, s a földrengéseket tanulmányozó tudósok legkiválóbbjai közt találjuk a japániakat.

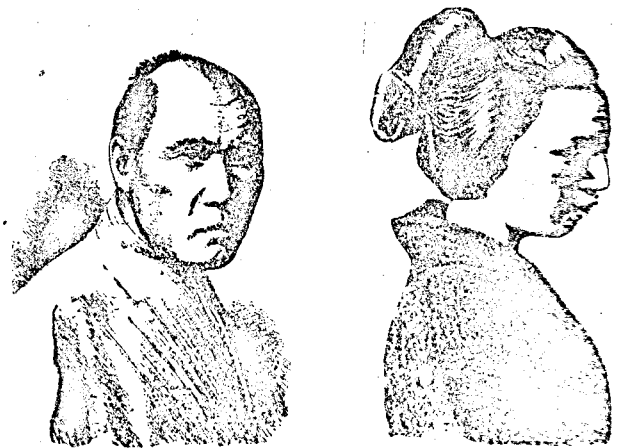
Japán hosszan, keskenyen húzódik Ázsia keleti partjai mentén. Angliához hasonlóan szigetország, öt nagyobb és 600 kisebb szigetből áll. Területe 673.000 km. 77 millió lakossal. Egy hegység húzódik rajta végig, amely az egész Csendes Óceánt köríti, az u. n. pacifikus hegység. Ez a hegység nem hasonlít az európai nagy lánchegységekhez: egymásra torlódott, hatalmas táblákból áll, a táblák kiemelkedő élei a hegygerincek, berokkant területein pedig apró, termékeny medencék keletkeztek, amelyekben ősrégi idők óta magas műveltség fejlődött ki. Csupa hegy, völgy az egész ország, apró államalakulásokra alkalmas, amelyek egymással versenyezve, különösen a hadi erényeket fejlesztették ki a japáni népben.

Az egymáshoz lazán illeszkedő hegytáblák állandó mozgásban vannak, azonkívül hatalmas repedések, árkok szabdadják össze, nem csoda,

hogy az ország földje nem tud ellenállani a föld belsejében izzó anyagok feszítő erejének, s oly sok rajta a működő vulkán, s oly gyakoriak a földrengések.

Különösen veszedelmes terület van a legnagyobb sziget: Nipon közepe táján, ahol éppen a főváros, a 2 milliós lakosságú Tokió és ennek kikötője, Yokohama (420.000 lakossal) irányában húzódik egy hatalmas árok, a földrengések fő fészke. Ezen a területen történt most is a katasztrófa.

Ebben az árokban különösen erős a vulkános-tüzhányó, benne helyezkedik el a csodaszép *Fusijama*, amely egész Japánból látható (3778 m.) A japáni nem is tud tájképet festeni nélküle; a szabályos, magában álló vulkáni kúpcuscsait örök hó fedi, lejtőin lombos fák diszelenek, a hegy lábánál pedig a bambusz és palmaerdők lassan ereszkednek alá az öntözőcsatornákkal sűrűn behálózott rizstermő ságra. A dús növényzet, az olaszországihoz hasonló kellemes éghajlat és az emberi szorgalom valóságos kertté varázsolta a vidéket. A *Fusijama* közelében emelkedik a borzalmas robbanásárok híres *Bandaisan* s ezeken kívül a számos kiadudtnak híresztelt tüzhányón kívül még 54 működő vulkán, amelyek közül több a hiradások szerint szintén munkába állott.

Japán férfi és nő.

Az emberi vakmerőség és kitartás bizonyítja, hogy az örökösen mozgó talaj nem riasztja a lakosságot, sőt inkább vonzza, mert a vulkán kőzetek málledéka pompás termő föld, és szorosan visszafizeti a fáradságot. Ilyen népesség azonban megfeszített erővel sem megéli a földművelésből, s néhány évtized alatt Japán az iparban mesterének, az Egyesült Államoknak, félelmetes vetélytársa lett.

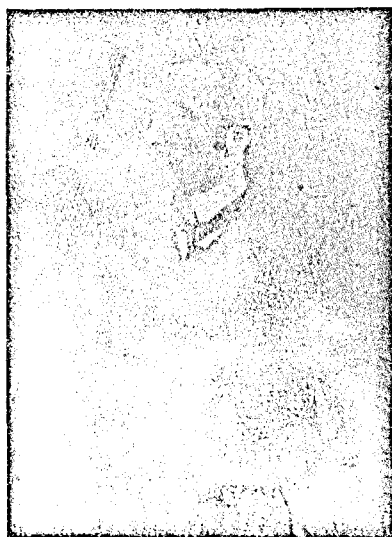
Japán katasztrófája mélyen meghatotta még ellenségeit is, elsőnek éppen az Egyesült Államok siettek segítségére, Khina pedig élelmiszerkészleteit osztotta meg szerencsétlenségbe került szomszédjával.

Turáni testvéreink szívós élniakarása néhány órázid alatt kiheveri a csapást, de a szörnyű csapás legyen intőjel a diadalmámorba merült hatalmasoknak, hogy az Isten keze reájuk is teherzedhetik!

Xántusné Paull Aranka

A magyar dal ünnepe.

Szomorú perceink vigasztalója, kincsünk és egyben büszkeségünk: a magyar dal ült ünnepet Kolozsváron szept. hó 7., 8. és 9. napjain. Az 1921. évben, Brassóban megalakult *Romániai Magyar Dalosszövetség* sokak vágyát öltötte be, amikor a fennebb említett három napon át tartó, első országos dalosversenyét megrendezte és egyben alapszabályaiban kötelezte magát, hogy ezentul legalább minden harmadik évben országos dalosversenyt fog rendezni. Mindnyájunk szerető együttérzésével indultak el az erdélyi föld dalosai a küzdelmükre és mindnyájunk szeméit ott érezték zászlóikon s mindnyájunk szívét dalaikban.

Incédy-Jocksmann Ödön, a Dalos Szövetség elnöke.

Az ünnepi országos verseny Őfensége Károly örökös legmagasabb védnöksége alatt, Románia királyi vezérférfiainak együttérző támogatásával in- nekí diadalmas munkájú ak s a magyar dal zengő esai e nagy összesereglésükkel gyönyörű tanubi- vséget tettek az erdélyi magyar kultúra életerőssége mindnyájunkat egy családdá egyesítő hatalma mellett.

Az első országos verseny bíráló-bizottsága szept. 6-án előértekezletet tartott, ugyszintén szept. 7-én az országos igazgató választmány is ülésezett. Szeptember 7-én este 6 órakor volt az érkező delegátok meleg fogadtatása, amely — sajnos — felsőbb rendeletről kifolyólag minden ünnepélyességet nélkülözött. Egymásután érkeztek meg a delegátok, színes zászlókkal, névtábláikkal. Mindegyiküknek egyformán csillagot a szemé s mindegyikük szíve felett ott csillogott a magyar dal szent jelképe: a lant. Mivel a zenés bevonulást a hatóságok nem engedélyezték, csoportonként, ünnepi csendbe vonultak be a városba, hol esti 7 órakor közgyűlés volt az Iparkamara disztermében. Itt pár pillanatig a hatóságok képviselői is megjelentek. A hivatalos tárgysorozat lezajlása után új tisztikart választottak. Elnök lett *Incédy-Jocksmann Ödön dr.*, ügyvezető elnök *dr. Kiss Béla*, alelnökök *Kovács Elek* és *Nagy János dr.*, főtitkár *Tárca Bertalan*, ügyész *dr. Klumák János*, főpénztárnok *Nagy Jenő*. Az új elnök, akinek nagyszerű zenei és szervező képességei országszerte ismeretesek, őszinte fogadást tett: — Azt a zászlót, — mondta — amelyet Önök itt ma a kezembe adtak, soha hűtlenül el nem hagyom s utolsó lehetőségeig védeni fogom. Isten engem úgy segítjen!

Ezt a napot a kolozsvári Iparos-egyletben tartott ismerkedési este általános jó hangulatban fejezte be.

Másnap délelőtt a Magyar Színház tárta ki kapuit a dalosoknak, itt folyt le a dalárdák csoportonkénti, egyéni versenye. Egymásután hangzottak fel a kötött verseny darabjai: Petőfi—Erkel: „*Elvinnélek én, csak adnának*“, Petőfi—Fortuner: „*Mi volt nekem a szerelem? . . .*“, Petőfi—Lányi: „*Esik, esik, esik . . .*“ című örökszép dalai; s a hallgató közönség szeme hol felragyogott, hol elhomályosodott a dal ringató lélekölésében. Mert nem hiszem, hogy a hallgatóság között csak egynek is ne kapta volna meg a lelkét egy bizonyos gondolat: az, hogy ime Erdély minden részéből, ahol magyar öntudat lakik, a magyar dalnak volt hatalma minden anyagi nyomoruságaink közepette is, elküldeni a maga szerető dalosait, áldozni a dal mindent jóvátevő, mindent megszépítő Isten-adta nagy hatalmának . . .

Pénteken, 7-én délután az egyéni dalárdaverseny folyt le a színházban, de már szabadon választott művekkel. Este hét órakor pedig, diszgyűlés keretében *Járossy Dezső* tartott tanulságos és mélyenszántó emlékbeszédet Lányi Ernő felett, majd a *Temesvári Magyar Dalárda* adta elő Petőfi—Lányi: „*Temetésre szól az ének*“ c. dalát. Az elnök örömmel üdvözölte szeretett vendégül a diszgyűlésen jelenlévő *Sándor Józsefet*, az Emke alelnökét és *Szabolcska Mihályt*, a nagy költőt. *Kovács Elek* alelnök a négy jubiláris dalárdát (Brassó

Kolozsvár, Székelyudvarhely, Torda) üdvözölte, amelyek fennállásuk 50 éves évfordulóját ünnepelték. Ezután egy igen szép mozzanat játszódott le: a 35 évnél régebben működő tagok kitüntetése és egyben örökös taggá való kinevezése. Sajnos a szerenád, amelyet ez az ülés után tervbevettek, a hatóságok hozzá nem járulása következtében elmaradt.

Szept. 9-én, vasárnap reggel 8 órakor egy előzetes összpróba lezajlása után, záróközgyűlés következett az Iparkamarában. *Incédy-Jocksmann* elnök a Szövetség nevében minden egyes dalostestvérnek, karnagynak, dalegyletnek hálás köszönetét fejezte ki, majd az előterjesztések keretében a verseny eredményeit hirdette ki, a következő sorrendben:

- III. csoport. 1. (díj) Magyarfenesi Dalkör.
2. a) Felvinczi Férfi Dalegylet, b) Beresztelki ref. egyh. dalárda.
3. Tordaszentlászlói Dalkör.

- II. csoport. 1. Nagyenyedi Iparos Önképzőkör.
2. a) Nagyenyedi Iparos Dalárda, b) Nagykárolyi Dalegylet.
3. a) Nagyváradi „Acélhang”, b) Sepsiszentgyörgyi Magyar Dalárda.

- I. csoport. 1. Temesvári Magyar Dalárda.
2. a) Tordai Dalkör, b) Brassói Magyar Dalárda.
3. a) Marosvásárhelyi ref. egyh. Dalkör. b) Nagyváradi „Guttenberg” Dalkör.

- Vegyeskarok. 1. Máramarosszigeti Dalkör.
2. Nagyenyedi templomi vegyesdalkör
3. Csíkszeredai Dal és Zeneegylet

Ez az ülés berekesztése után a *Kolozsvári Iparos-egylet Dalárdája* ünnepelte 50 éves jubileumát a Magyar Színházban. Ezalatt a vendég dalárdák a templomi istentiszteletekben énekeltek. A délelőtti nagy ünnepi bankett zárta be.

A dalosversenyek záró akkordja a vasárnap esti nagy hangverseny volt, Erdély legjelesebb magyar művészeinek közreműködésével. Az esti hangverseny közönsége, mint általában az egész verseny alatt is, melegen ünnepelte a dalárdákat s a vendégszereplő művészeket, karnagyokat. Az est ünnepélyességét nagyban emelte *Szabolcska Mihály* magasan szárnyaló ünnepi költeménye, melyet az illusztrációs poéta maga olvasott fel. [Az Erdélyi Magyar Naptárban közölni fogjuk. Szerk.]

Általában a magunk részéről is megállapíthatjuk, hogy a lezajlott dalosverseny Erdély kulturális életének messzi kimagasló eseménye volt. Jól esik látni és hallani, hogy van mégis valami, ami egy érzésben tudja

összeforrasztani az élet százféle ostorcsapásaitól meg tépázott sziveket. A magyar faj életerejébe vetett hitünk megszilárdítója, kulturánk erős meggyökerezettségének tanubizonysága volt ez az esemény, melyben, mondhatni, az erdélyi magyarság minden rétege megnyilatkozott a maga tevékeny egységében. És meg kell lapítanunk a tényt: a falusi, egyszerű földműves-dal-egyesületek viszonylagosan nem kisebb művészi teljesítményt végeztek, mint bármely városi, hivatott művészi vezetés alatt lévő testvéregyletek. Mély tanulmányokat, erős hitelt adott nekünk a jövőre a Romániai Magyar Daloszövetség ezen első országos dalosversenye, mert ékes magyar nyelvünk édes mámorú nepe volt; s amíg a magyar dal zengőszavu arany madara szájról-szájra, szivből szivbe szállhat: nyelvünkben él és élni fog az egység.

Jakab Géza.

KÜLFÖLD

A balkáni bonyodalom.

Mi az oka, hogy Olaszország olyan mohó sietség támadta meg Görögországot? A háromtagú olasz bizottság legyilkolásáért állította volna föl azokat a megalázó és szinte teljesíthetetlen követeléseket a görögökkel szemben? Akkor, amikor a gyilkosság körülményei sem voltak és voltaképpen ma sincsenek kellően tisztázva?

Nyilvánvaló, hogy az olaszokat más célok ingerelték erre a gyors elhatározásra. Miután ez a kérdés a közeli jövő történetében fontos szerepet fog játszani, hasznos dolog lesz főbb vonásokban megismerkednünk vele.

A világháború előtt, a balkáni háborúban, — amit ismeretes — Törökország európai birtokainak nagyrészt Szerbia, Montenegró, Bulgária és Görögország felosztották maguk között. Az akkori nagyhatalmak nyugati szélén, az Adriai tenger partján egy kisebb területből új országot teremtettek: *Albánia* néven. Albán lakói vallás szerint nagyon megosztanak: egy részük katolikus, egy részük görögkeleti, legnagyobb részük mohamedán. Fajra azonban egységesekek, talán a legősibb népei Európának, akik a török-uralom alatt hősiességeköt vivtak szabadságukért — a mi Hunyadi Jánosunknak is híj szövetségesei voltak — s így azt lehet remélni, hogy az önálló állami életre képesek lesznek. Fejedelmet is választottak maguknak Wied herceg székelyében, aki azonban rövid próbálkozás után eltávozott a forrongó kis országból.

A világháborút befejező békében Albánia függetlenségét újból biztosítani törekedtek, amennyiben lehetett a *Népszövetség* oltalma alá helyezték. Az oltalom hiánya is volt Albániának, mert három oldalról

fenyegettek: Szerbia és Görögország maguk között akarták felosztani, míg Olaszország az egész Albánia fölött akart politikai és kereskedelmi fönnhatóságot gyakorolni.

Nos, innen támadt a mai háborús bonyodalom. Görögország, miután keteten a törökökkel szemben kudarcot vallott, minél nagyobb darabot le akart kanyarítani Albániából: ezt azonban az olasz bizottság megakadályozta. A kifejlődött viták vezettek az olasz bizottság legyilkolására vagy legalább is keltették föl azt a gyanút, hogy az elégedetlen görögök tették el láb alól az olaszokat.

Albánia birtoklásának vitája: ez tehát a magyarázata az olaszok heves föllépésének. Lássuk miéle ellentéteket és féltékenységeket ébresztett föl az olasz akció.

Világos, hogy Görögországon kívül Szerbia is dühös féltékenységgel nézi Olaszország megjelenését a Balkán-félszigeten. Eddig is megvolt kettőjük viszálya északon: Fiume hovatartozásának kérdésében, most délen is, — Albánián keresztül, fenyegetően lép föl ellene Olaszország. Szerbia azonban nem áll egyedül: a kisantant szerződés-szerűleg veletart s így Olaszország háborús mozgolódása elsősorban a kisantant államait kavarta föl. Ezek egy angol lap szerint máris megállapodtak, hogyha Olaszország tovább folytatja mozgósítását, ők is mozgósítani fognak.

De nem tetszik Olaszország hódító szándéka az angoloknak sem. Attól félnék ugyanis, hogy Olaszország egyes görög szigeteket végképpen elfoglal s ezzel ártani fog az angol tengeri uralomnak. Franciaország szívesen venné, ha Olaszország gyöngitené Angliát, viszont nem szívesen tűri el, hogy pártfogoltjai: a kisantant államai hátrányt szenvedjenek s így ő is inkább Olaszország ellen van.

A kisantant lapjai azt emlegetik, hogy Magyarország és Bulgária Olaszország oldalán állanak s Szerbia és Románia megtámadására készülnek. Ez persze csak rémképlet vagy szándékos meggyanúsítás.

Mi következik mindebből? Az hogy Olaszország a balkáni kérdésben ezidőszerint elszigetelten áll; de hát Törökország is egymagában vívta meg harcát. Mindenestre legtermészetesebb volna, ha Olaszország — amint felvetődött a terv — a Népszövetség döntését elfogadná a görögökkel való vitában, erre azonban nem mutatkozik hajlandónak. Ha pedig tovább halad a megkezdett úton, akkor rövidesen lángba borulhat az egész Balkán s ennek kiszámíthatatlan következményei lennének. — Nemcsak Albánia sorsa dől el tehát jóidőre a közeli években, hanem az egész Balkán-félsziget.

Izgalmak Radics menekülése körül. Jelentettük, hogy Radics, a horvát néppárt nagytekintélyű vezére Zágrábból külföldre menekült. A szerb kormány a menekülést úgy igyekezett feltüntetni, mint Radics politikájának kudarcát. Erősen fogadkozott a Pasic-kormány, hogy

most már elbánik az elégedetlen horvátokkal s megteremti a jugoszláv egységet. Amíg a szerb kormány a megtorlason töri a fejét, Radics nagy eréllyel dolgozik a külföldön céljai érdekében. A világsajtó javarésze melléje állt s főként az angol lapok helyeslően ismertetik a horvátok önállósági törekvéseit. A *Times* című angol világlap írja egyebek közt:

— „A külföld azt hiszi, hogy Jugoszlávia létezik amde a valóságban a szerbek, a horvátok, a szlovének, a bosnyákok és macedonok nem élnek egyetértésben. A háboru idején sokat mondogatták, hogy a három népnek — (a szerb-, horvát- és szlovénnek) — egy a nyelve és a lelke is egyet érez, most azonban, öt évvel a háboru után, a régi Szerbiát olyan tartományok veszik körül, amelyek mindenben különböznek tőle és amelyek egyformán elégtelenek.

— A Balkán-félszigeten való elégtelenség, tényleg egyre élénkebben nyilvánul meg. Magában a régi Szerbiában is, Montenegróban és Dalmáciában bandák alakulnak és garázdálkodnak — írja az angol ujság.

Radics jelenleg Bécsben tartózkodik és tanácskozásokat folytat. Állítólag György herceggel is kapcsolatot teremtett. Egy lap tudósítójának kijelentette, hogy nem tér addig vissza, amíg Horvátország függetlensége meg nem valósul.

Magyarország külföldi kölcsöne. Bethlen gróf minisztereink és Korányi báró Genfbe utaztak, hogy a Népszövetséggel a zálogjogok feloldása ügyében tárgyaljanak. Bethlen minisztereink a kisantant képviselőjével, Benessel is hosszabb megbeszéléseket folytatott. A kölcsön ügyében kedvező megoldás várható. Korányi Frigyes báró a magyar kölcsönről hosszabb nyilatkozatot adott egy budapesti lap genfi munkatársának. Magyarország párisi követe a magyar kölcsön ügyéről a következőket mondta:

— Bizom a külföldi kölcsön sikerében, azonban sok akadályt kell legyőzni, míg a különböző államok kormányai között az ellentétek kiegyenlítődnek. Ezt a munkát megnehezíti, hogy a mai világpolitikai helyzet minduntalan új alakulatokat ölt. Amikor az ország létét érintő kérdéseket kell megoldani, az ország megmentése érdekében feltétlenül szükséges, hogy kifelé csak a hivatalos politika nyilvánuljon meg.

— Helyzetünk a világpolitikában javult, mióta gróf Bethlen minisztereink módját tudta ejteni, hogy érintkezésbe lépjen a döntő tényezőkkel. Ma már ismerik a hivatalos körök a mi viszonyainkat. Magyarország talpraállítását elsősorban a nagyhatalmak kívánják. Sajnos, hogy ebbe a tisztán közgazdasági kérdésbe belekeveredett a politika is. A magyar diplomácia feladata az akadályokat elhárítani s a józan közvéleménynek is kooperálnia kell ebben a munkában.

Németország belső állapota. Ha Németország állapotát a külpolitikai viszonylatokhoz mentesítve nézzük, az nem tűnik oly rossznak föl, mint ahogy az első pillanatokra látszott. Igaz, hogy óriási számokkal dobálóznak: egy font marhahús pl. legutóbb hétszáz ezer márkába és egy tojás épen százezerbe került, viszont a külföldi ember, ha saját hazája pénzét magával vihet, a legjobb árut mégis olcsóbban kapja meg, mint otthon, mert Németországban a kész idegen pénzekért többet fizetnek, mint amennyi annak átutalási értéke. Kedvező körülménynek tekinthetjük azt is, hogy a napról napra változó árak ellenére is a gyárak fokozottabb mértékben dolgoznak, mint valaha, és folyton új és nagy vállalatok létesülnek még e zavaros viszonyok között is. A vállalkozási kedv még külföldre is kiterjed.

Németországnak egyik legnagyobb nehézipari társulata a Krupp-művek nagyobb földterületet bérelt Oroszország belsejében a Dón vidéken. Ugyanakkor, amikor a társulat képviselője Oroszországba utazott a szerződés aláírására, a Krupp-művek ötven vagon gazdasági gépet indított Oroszországba. Evvel a hírrel egyidőleg közlik Szentpétervárról, hogy oda is érkeztek ilyen gazdasági gépek jelzésével ellátott kocsik, melynek fölbontásakor a kirakó munkások nagy meglepődve tapasztalták, hogy az egyik kocsiiban tank (hadi kocs) részek vannak.

HÍREK

Az erdélyi magyarság és Hollandia. Szeptember ötödikén a kolozsvári magyarság minden rétegéből összegyűlt egy csomó, hogy egy távolból jött embert ünnepeljen. Aki nemcsak gondolt reánk távoli országban, távoli boldog hazájában, ott, ahol nincs gyűlölet és ellenségeskedés és a nép nem él a Halál és a Nyomor árnyékában, de ahol béke van és nyugalom, munkás, csendes élet és hitté nemesedő isenyes lélek. Nemcsak gondolt reánk, de az út fáradtságát nem nézte és eljött közénk, hogy bajainkat megtapasztalja. Vigasztaló szót adni jött közénk Cramer professor, az utrechti ref. teológia tanára, kit a kolozsvári teológia tiszteletbeli tanárnak választott, hálából azért a munkásságért, mellyel az elhagyott és hulló erdélyi magyarság nagy sebeire először nyitotta a világ szemét. Az üdvözlő beszédek során őszinte nagy emberi érzések nyíltak ki. Cramer professor üdvözlői köszönték neki értünk való sok munkáját. A professor, komoly ősz öreg ember mondta: Csak hála ez, mert egykor, a török idején Bocskayék alatt, a magyarság védte a nyugatot. — Reáfelelt a mi hálánk: a gályarabok meg-hurcolásakor egy hollandus: Ruyter (o. Rajter) Mihály tengernagy volt az, aki a hitükért szenvedő Kávin-papokat megszabadította. Boldog hollandus testvéreink, kik a magukteremtette dolgos életet élék, lelkük vilá-gát íme felénk nyújtják. Gyermekeket visznek ki tőlünk nyárára magukhoz, ügyünket széles e világ hatalmas-

ságal előtt pártolják, sziveinket vigasztaló, segítő kezükkel felemelik. És megnyitják előttünk a tudományok kapuját is. Évről-évre számosan mennek ki tőlünk a hollandus egyetemekre és teológiákra, ahol őszöndíjak segítségével lélegzhetnek be a boldogabb nemzetek kultúrájából. Van Utrechtben egy alapítvány, a „Stipendium Bernhardium“, amely egymaga évente tíz magyar fiúnak teszi lehetővé a tanulását. Bernhard mester, aki a XVII. században alapította, pflzi német nemes volt. Küzdelmes, hányatott élete során hozzánk is elkerült s magyar lányba szeretett. A lány meghalt, Bernhard Svájcba ment — és élete egész eredményét pénzzé téve: tette lehetővé immár pár évszázad óta azt, hogy egypár szomjas magyar diák ihasson a kultúra vizéből. Bernhard mester elhímetett áma így támadt fel, hogy a fiatalok álmát tette lehetővé. Távoli nagy viharban pedig, mely csavar, tép minket, messze rokonszivek dobogása hallszik, értünk dobogása hallszik, segélyt nyújt a kezük, mert érzik, hogy boldogság az áldozat és érzik, hogy a lelkükkel kell meghaladniok azt, hogy szorgalmuk nyomán munka lehetett és áldás.

Jancsó Béla.

Magyar sora. A kisbirtokú telepesekre igazán nem lehet ráfogni, hogy elnyomtak és kiszipolyoztak valakit, hogy utjában álltak a haladásnak, veszélyesek voltak az állam épségére. Munkásabb, józanabb, derekabb népet keresve sem igen lehetne találni, mint Fehéregyház, Ludas, Nagysármás, Igazfalva és a többi telepes falvak lakói. És a külföld előtt annyira dicsőítet földreform ezeket is lelkületlenül megfosztotta kis birtokaiktól. A nagysármási telepesek birtokainak ügyében Mőcsön augusztus 22-én történt meg a tárgyalás. Az elsőfoku agrárbizottság minden telepesnek csak 4 hold földet hagyott meg. — A később vásárolt telpeket szintén kiszajították. Vannak családok, amelyeknél a családtagok száma meghaladja a 10-et, most tessék megélni 4 holdföldből. Ezen a vidéken kereset sincs alkalom, mert a nagybirtokot szintén vezérszították. A kitünően megművelt és évtizedek vezérszítésével megjavított földek holdjáért ezer leu árat állapított meg a bíróság. A nagysármásiak persze megtölebezték az elsőfoku döntést, amely lelkületlenül földesbortot nyom a kezükbe.

Mikor a jó barát is panaszol. Brandsch Rudolf száz képviselő mindig nagy barátja volt a románoknak. Ő volt főmozgatója a megyyesi értekezletnek, amelyen a szászok vezetői 1918-ban kimondották, hogy önként csatlakoznak a román államhoz. Méltán hihetjük tehát, hogy Brandsch ur csak végső elkeseredésében szánja el magát panaszra azok ellen, akikhez szívvvel-lelkekkel hozzákötötte fájának sorsát. Noha Brandsch ur mostanában keserves panaszokban tör ki Pártlapjában írja többek között: „Mi forog kockán? Felvételi vizsgák követelésével fiainknak és leányainknak meg akarják nehezíteni, hogy az egyetemen tanulhasanak, német középiskoláinkat a cári Oroszország módszereivel meg akarják bántani, románnyelvű vizsgálatokat követelnek, amelyek lehetetlenné teszik, hogy gyermekeink a népiskolából a középiskolába lépjenek, népiskoláinkba a román nyelvet akarják az oktatás nyelvűl bevezetni és pedig olyan mértékben, hogy ahhoz képest az Apponyi-féle nyelvrendelet gyermek-játék volt... Mit szóljunk a tanítóképzésről, a német-

nyelvű állami iskolák kezeléséről? ...“ Brandsch ur ezeknél keményebb szavakat is ejt, azokat azonban nem akarjuk idézni. Teljesen megértjük Brandsch urat, mert magunk is hasonló bajokban szenvedünk. Vigasztalni sajnos, nem tudjuk, mert a kisebbségi közös sorsban ezidő szerint igazán nincs vigasztalás.

Évkezdet a kolozsvári egyetemen. A felvételi vizsgára való jelentkezés szeptember 20-tól 29 ig tart. A beiratkozásokat a karok dékáni hivatalai végzik. Az anyakönyvbe való bevezetés céljából a jelölteknek magukkal kell vinniök az érettségi, születési és nemzeti bizonyítványát. Másolatokat nem fogadnak el. Akik ösztöndíjért pályáznak, azoknak a fönttiekben kívül mellékelniök kell: a szülők anyagi helyzetének igazolása végett az adóhivataltól, vagy a községi előljáróságtól kiállított bizonyítványt, azonkívül erkölcsi bizonyítványt, melyet az utolsó lakhelyének rendőrfőnöke, polgármestere, vagy községi bírása állít ki. Az első évre jövő hallgatók beiratkozása nem végleges, mert azoknak okt. 1-től kezdődőleg fölvételi vizsgát kell letenniök. A fölvételi vizsga román nyelven történik. Minden ujonnan beiratkozó hallgató, tekintet nélkül arra, hogy mely fakultásra iratkozik be: román nyelvből, román irodalomból, román történelemből és földrajzból vizsgát köteles tenni. Ezenkívül minden karon még különleges tárgyakból is kell vizsgázni, így a jogi karon a latinból, az orvosin állattanból, növénytanból, benc-tanból és élettanból, a természettudományi karon az egyes szakcsoportok szerint: a számítanánárinnál matematika, fizika, a fizika és kémia tanárinnál az előbbi kettőn kívül kémiából, a természettudományi csoportnál állattan, növénytan és kémiából és végül a földrajzi szakosoknál az állattan, növénytan és földrajz alapfogalmaiból. — Mondanunk sem kell, hogy ezek a fölvételi vizsgák úgy a vizsgálati nyelv, mint a tárgyak miatt mennyire megnehezítik magyar ifjainknak az egyetemre való jutásukat. Különösen az orvosi és a természettudományi fakultásra készülőknek lesz cudar dolguk, mivel az itt kívánt vizsgatárgyakat voltaképp csak a jövő tanévtől kezdve veszi a középiskolai oktatás olyan mértékben tárgyai közé, hogy azokkal az egyetemen a fölvételre elő lehessen állani. Az állattan és anatómiai alapot eleddig egyáltalán nem tanítottuk. Mindamellet ne rettenjenek vissza ifjaink az egyetemtől és ne menjenek külföldre. Meg kell birkózni minden bajjal!

Egy kedves találkozás. A múlt évben egyik munkatársunk cikket írt Beresztelke székely község népéről. A cikkbe egy pár olyan mondat csuszott be, ami kedvezőtlen színben tüntette föl az ottani lelkész működését. A cáfolat csakhamar megjött, maguk a hívek fejezték ki lelkészüket iránt legőszintébb ragaszkodásukat. A beérkezett fölvilágosítások alapján a megbántott lelkésznek elégtételt szolgáltatunk, munkatársunk elírását helyreigazítottuk. Most önkéntes lelki indításból újra föltálcázjuk az ügyet. Okot az ad erre, mert alkalmunk volt szembe látni Beresztelke legjava népét és lelkészüket: Nemes Zoltán tiszteletes urat. A kedves találkozás a kolozsvári országos dalos versenyen történt, ahol a beresztelki daloskör is megjelent és lelkésze karmesteri vezetése alatt mind tudásban, mind fegyelmezett magatartásban pompásan megállotta helyét a versenyeken. Ez a tény minden írásnál jobban meggyőzött arról, hogy Beresztelke lelkésze

fáradhatatlan, céltudatos munkásságot fejt ki népének haladásáért. Ha a multkor engesztelő szavakat ejtettünk: most őszinte elismerésünket fejezzük ki a beresztelki lelkész urnak.

Hollandia ünnepe. Hollandia királynője 25 éve uralkodik derék, jóságos népén. A negyedszázados évforduló megünneplésére serényen készülődnek a hollandusok. A fővárosban, Hágában, pompás ünnepi felvonulásokat fognak rendezni, néhány napig csupa vigság lesz az amugy is jókedvű lakosság élete. A negyedszázados évforduló alkalmával a magyar kormány is ünnepi követséggel fogja üdvözölni Vilma királynőt. A háboru után ugyanis a hollandok sok jótéteményben részesítették a szenvedő magyarságot. — Évről-évre a magyar gyermekek tizezreit viszik ki nyaralni Hollandia gazdag városaiban és falvaiban s nemcsak meggyarapodott egészséggel, hanem gazdag szeretetadományokkal bocsáják vissza. Ilyenképpen a két nemzet között messzi jövődre a legmelegebb baráti szeretet szövődik.

Többet ésszel, mint erővel. Zsiberg község a kőhalmi járásban fekszik 1539 lélekszámmal s abból 886 lutheranus, magyarul mondva: szász. Egyházi, iskolai terheik nekik is megszaporoódiak, éppen mint a magyaroknak. Mit csináljanak — gondolák. Cséplőgépet vásárooltak az egyház nevére s kötelezték magukat, hogy kizárólag azzal csépelnek, még pedig s itt jó a java — *tizedében!* Ime így segítenek a szász testvérek magukon, egymáson. De még tovább van a dolog. Egyébre is gondolnak, néznek. A gépvezetésére egy magyar mestert fogadtak a nyárra s melléje tűzelőnek, takarítónak odaállított egy *érettségizett* szász ifju. Kell-e ehhez magyarul — atyafiak, kedves olvasóink? Ime a szász műveltség mire képes! Nem hiába, hogy a szászok falusi iskolái is oly csinosak, rendezettek, tanítói megelégedettek. Az ilyen nép bármily idegen néptengerbe kerüljön is — él és megél a jég hátán is. A széthuzó, fősvény, oktalan népnek híre, neve, emléke is eltöröltetik. Mi apáink szent hagyományát megőrizni, vagy elherdálni akarjuk-e? Ime az életrevaló példa ...

Tűzek. Székelyudvarhelyen Hann József fűszerkereskedő pincerakiára meggyuladt. A tüzet az okozta, hogy a tanonc égőgyertyával ment le a raktárba, ahol nyitott hordóban terpentín volt, amely meggyuladt. A nagyobb szerencsétlenséget az idejekorán közbelépő tűzoltóság akadályozta meg. *Dorozsmán* a közösrakodóhelyet képező egyik szérüs kertben, ahol cséplés végett rengeteg mennyiségű buza volt felhalmozva, ismeretlen okból tűz ütött ki. Körülbelül négy óra alatt, dacára a tűzoltóság közbelépésének 300 asziag buza semmisült meg. *Kolozsváron* a Fellegvár közelében levő katonai barak meggyuladt. A tüze állítólag egy felborult gyorsforraló okozta. A kár közel egy millió lei. *Braílában* 117 ház esett a tűzvész martalékául. *Almásnyiresen* a tűz majdnem az egész községet elpusztította. Közel 100 ház égett le, az állatállomány nagy része is elpusztult a természettel együtt. Gyászos dolog, hogy a felsorolt helyeken alig volt valami biztosítva.

Iparosok! Ki akar megbízható, szorgalmas, szerény tanoncot fölfogadni? A nagysármási fiúk közül

sokan szeretnének iparosok lenni, ajánljuk őket iparostestvéreink szeretetébe. Érdeklődők forduljanak *Gergely Károly* ref. lelkes urhoz (Sarmasul Mare—Nagysármás).

Hogy utaznak azok, akiket megmárt a veszett kutya? Az egészségügyi főhatóság megállapította, hogy a veszett kutya által megmárt személyek vasuti szállítása körül sok zavar és visszaélés történik. Elrendelte tehát, hogy 1. a veszethez ellen való oltások teljesen ingyenesek. 2. a vasuton csak azok a sérültek utazhatnak ingyen, akik teljesen szegények. 3. azoknál, akik utiköltséget kaptak a hatóságtól, a kísérő iratban jelezni kell, hogy a hazautazáshoz is kaptak-e költséget?

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLETPÉLDÉK

Kérdések és feleletek.

Egyik előfizetőnk az iránt érdeklődik, hogy lehet-e sikerrel bodza bogyból pálinkát főzni, mi módon és mennyi lenne az eredmény vékájából literenként? Hol lehetne legjobban értékesíteni az ilyen pálinkát?

Felelet: Minihogy a bodza-bogyónak igen kevés a cukortartalma, a mai drága előállítási költségek mellett nem érdemes a vele való foglalkozás. Szokták ugyan — kellemes ízéért — igen sokan iz készítésre felhasználni, de ahhoz is oly sok cukor hozzáadása szükséges, hogy értékesítésénél nagyon nehezen, vagy egyáltalában nem kapjuk meg a költségekkel járó számításainkat.

P. N. S.

Kormos szilvafák. A hegyek között gyakran látni feketelevelű szilvafákat. Ugy mutatnak ezek ily őszi időben, mintha a szalmafedeles kunyhókat gyászkeret venné körül. Azt hiszi az ember, hogy a viskók lakói szegénységüket siratják és valami újfajta gyümölcsfát találtak ennek kifejezésére, fekete levelekkel. A nép tanácstalanul nézi a jelenségeket, szilvatermése egyre apad, a gyümölcs kisebb lesz, savanyuan félreletten potyog le őszire. A gyászos levelű fák száma pedig évről-évre nő. A szilváról átterjed az almára, köréire, barackra is. Ezt a fekete bevonatot a levélen a *korompenész gomba* okozza. Évekkel ezelőtt még úgy tanultuk, hogy egy ártatlan gomba ez, mely itt-amott fellép, de nagyobb károkat nem okoz. Ma egyre jobban terjed. A védekezés ellene oly egyszerű és olcsó, hogy minden gazda megteheti. Egészük el ősszel, lombhullás után a korompenészes fák leveleit, ritkítsuk a fák koronáit, hogy a napsugár besüssön mindentüvé. Ha még sokáig nem tesszük ezt: a mai fekete levelek igazi gyászkeretvé válnak, melyen bejelenthetjük a nagy-

világnak, hogy mi magunk öltük meg hanyagsággal gyümölcsstermelésünket.

N. E.

Megállapították a gyári cukor árakat. A *Popescu Caesar* elnöklete alatt Bukarestben működő bizottság a héten gyűlést tartott, amelyen a cukorgyárak is képviseltették magukat, az erdélyi iparhatóságok részéről *Blankenberg Nándor* főfelügyelő volt jelen; a cukorrépatermelők — sajnos — ezuttal sem kaptak meghívást. A kristálycukor árakat a bizottság 2450 leuban állapította meg kilógrammonként adó nélkül. A tisztviselők részére kiadandó cukrot pedig 2250 leuban kilógrammonként. Az ármegállapítás egyelőre a főzési idény befejeztéig szól. A fogyasztó közönség bizonyára meg lesz elégedve az alacsony cukor árakkal. Az ülésen megállapítást nyert, hogy Romániában 39000 Ha. van bevetve az idény cukorrépával, csak két vagon répát számítva Ha ként = 78000 vagon répa, ebből 8000—8500 vagon cukor állítható elő aszerint, hogy milyen lesz a répa cukortartalma. A répatermelők e hó folyamán gyűlnek össze Marosvásárhelyen a répabeváltási árak megbeszélése tárgyában.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmánya a folyó évi szeptember hó 15-én, szombaton délután 4 órakor Kolozsvárt az egyesület székházában (Attila-utca 10.) rendes ülést tart.

Állatdíjazások. A vármegyei állattenyésztési bizottságok rendelkezésére a kormány 8—10000 leut utalványoz abból a célból, hogy vármegyénként állatdíjazásokat rendezzen. Az udvarhelymegyei Állattenyésztési Bizottság folyó hó 16-án Székelyudvarhelyen, a beszterce-naszódmegyei ugyancsak 16-án Besztercén tartja meg az állatdíjazást, amelyen csakis a megyebeli marhák mutathatók be.

Változás a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének vezetőségében. *Valkó Gyula* a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetségének vezérigazgatóját a „Hungaria” műtrágyagyár régóta hívja Budapestre igazgatói címmel és jelleggel való alkalmazásra. *Valkó Gyula* a meghívást elfogadta, annyi sok jeles és kiváló közigazdászunk után ő is expatriál. Itt hagyja Erdélyt, Budapestre költözik. *Valkó Gyula* hosszú időn át volt az Országos Központi Hitelszövetkezetnek egyik legértékesebb és legszimpatikusabb vezető tisztviselője. Kiváló képességei folytán a békekötés után a Romániához csatolt területeken maradt hitelszövetkezetek szervezésével és vezetésével őt bízták volt meg. Ő keltette életre a G. H. Sz.-et, amikor az O. K. H. kötelékébe tartozó szövetkezeteknek régi központijuktól külön kellett válniuk és nehéz küzdelmek árán ő vitte ki azt, hogy a kis falusi hitelszövetkezetek ma is zavartalanul folytathatják áldásos tevékenységüket. Valkó

Gyula helyébe *Fodor Emil* a G. H. Sz. temesvári csoportjának igazgatója lép, ki már közel negyed század óta dolgozik a szövetkezeti élet mezején.

Csehország engedélyt adott, hogy Romániából szarvasmarhát, juhot, kecskét, sertést a prágai piacra bevigyenek. Csupán Besszariából nem vihetnek Csehországba állatokat, mivel ott az állategészség nincs kellően rendezve.

Ujabb vásárnap a Székelyföldön. Az ipar-és kereskedelemügyi miniszterium 59720—923. számú rendeletével a háromszékmezei Uzon község részére negyedik vásár megtartását engedélyezte. A negyedik vásárt minden évben a szeptember elseje után következő első szerdai és csütörtöki napon tartják meg.

Csőhizlalás. Aki dinnyeföldeken járt, sokszor csodálkozott az ott látott, majdnem vízszintesen növő nagy kukoricacsöveken. Az ember azt hiszi: itt valami kitűnő földdel van dolga, pedig nem a föld, nem is a dinnye idézi elő a kukoricacsövek hatalmas fejlődését. Más az, ami itt szemfényvesztést úz velünk. A tengert ott ritkábban vetik. Hiszen nem is lenne azt szabad sehol sem egy jó férfi lépésnél sűrűbben meghagyni. A másik ok, mely a csövek hizását idézi elő, a kukurica cimerjének (zászlójának) levágása. Lássuk mit nyerünk ezzel: 1. A cimer által elfogyasztandó tápláló nedveket megőrizzük a csövek számára. 2. Jól felhasználható nyári takarmányt szerzünk a levágott cimerekből. Nagy szó ez ugye az ilyen száraz nyáron, amikor kisült minden legelő? 3. A cimer alatt tanyázik a szárban a kukuricamolym kukaca (nyüve), mely egyre lejjebb rág a száron, pusztítja a kukurica szárát. (A szár mint egy nagy folyam viszi a tápláló nedveket a csövekbe.) Mi pedig nem törődünk ezzel az ellenséggel. Ha levágjuk idejében a cimert, elpusztul a kukac s kevesebb lesz belőle jövőre. Augusztus elején még fentanyázik a cimervirága alatt. Arra azonban vigyáznunk kell, hogy a cimer eltávolítása ne történjen túlszóra, mert akkor nem jut virágpór a cső selymére s nem lesz szemé a csőnek. Az összes cimerek levágásának ideje akkor van, amikor a virág megbarnult. Sárga virágpóros cimert eltávolítanunk nem szabad, csak egy esetben, ha azt akarjuk, hogy a vetőmag kukoricánk idegen szál porával termékenyüljön meg. Ebben az esetben minden második kukurica sor cimerét levágjuk, mielőtt a világpór megérett volna. A magot aztán azokról a sorokról szedjük, melyeknek cimerét korán levágtuk.

N. E.

Olvassa a „Pásztortűz“-et.

Heti piac.

Dicsőszentmárton. Gabona: Búza vékája 75—82 lel. Kukorica vékája 90—96 lel. Zab vékája 35—50 lel. Árpa vékája 40—50 lel. **Sertés:** Tartani való 3—6 hónapos drb-ként 1600—2000 lel. Tartani való 6—12 hónapos drb-ként 2600—4500 lel. Hizott süldő élősúly kilónként 28—32 lel. Hizott öreg élősúly kilónként 30—36 lel. **Szarvasmarhák.** Järm. ökör páronként élősúly, kl-ként 25'000—40'000 lel. Jó fejős tehén drb-ként 6000—11000 lel. Vágni való tehén élősúly kilónként 18 lel. Szopós borjú drb-ként 1000 lel. Juh drb-ként 400—700 lel. **Tejtermék:** Tej literenként 3—5 lel. Tea-vaj kl-ként 80 lel. Tehéntúró kl-ként 24 lel. Júhsajt kl-ként 32 lel. **Baromfi:** Sovány liba drb-ként 100—150 lel. Kővér liba drb-ként 240—270 lel. Tyúk drb-ként 50—70 lel. Csirke páronként 40—70 lel. Sovány ruca drb-ként 60—80 lel. Kővér ruca drb-ként 120—180 lel. Pulyka drb-ként 95—120 lel.

(Kolozsvár.)

A kolozsvári országos vásáron nagy felhajtás mellett kereslet alig volt. A felhajtott állatokon meglátászik, hogy a legelőkön a nagy szárazság miatt nem kapnak ennivalót. Az árak alacsonyak voltak, ami a magas kiviteli várnoknak tudható be, amelyek miatt az export szünetel. I. o. ökör páronként 20—22.000 leu volt, tehén 8000 leu. A lovakban is nagy felhajtás volt, ugyszintén sertésekben is, ahol az árak némi esést mutattak.

A Rozáliánapi országos vásár Marosvásárhelyen az Erdélyi Barázda jelentése szerint aug. 31-től szeptember 4-ig tartott. Felhajtásban nagyszám, minőségben gyengébb volt a ló, szarvasmarha egyaránt. Az agrárreform utóhatása állatállományunknak nemcsak minőségben de mennyiségben is mutatkozni kezd, mert a tömegfelhajtás hiányzott. Az áraknál visszaesés látszott. Lovaknál egy pár kocsi 15—25, igás ló 8—16, csikós kanca 5—10, éves méncsikó 3—4 ezer leu. Szarvasmarha: Igás ökör párja 15—25, hizott ökör párja 15—35, borjas tehén drb. 6—12, tulok drb. (2 éves) 3—6 ezer leu, üsző (1 éves) drb. 1200—2400 leu, szopóborjú 600—900 leu. Választott malac drb. 350—500 leu, hizott sertés 28—32 lel kilónként.

Piaci árak Tg.-Mures—Marosvásárhelyen szeptember 4.

Buza 75—85, tengeri 72—80, árpa 50—60, zab 28—35, új burgonya 15—20 leu (à 20 liter). — Tehéntej 3—4 leu literenként. Tea vaj 75—80 leu kg-ként. Júhsajt 32—36, orda 32—36 leu kg-ként. Választott malac 400—500 leu darabonként. Hizott sertés élősúlyban 28—34 leu kg-ként. Szekér széna 350—400 leu. Gyapjú kilója minőség szerint 50—80 leu.

Hol az egyenlő elbánás?

A népkisebbségi szerződések jogot akartak a polgároknak biztosítani, hogy nyelvüket minden téren szabadon használhassák. Már rég megszoktuk, hogy ezek a szerződések a gyakorlatban nem érvényesülnek. Mégis minden csalódás után föltűnik az a határozat, amellyel a kolozsvári városi tanács a cégtáblák megadóztatására hozott. A községi adó megállapítása során ugyanis elrendelte, hogy az iparosok és kereskedők a román nyelvű cégtáblák után ötszáz leu, idegen nyelvű cégfeliratok után nyolcezer leu adót fizessenek. Egy darabig azt reméltük, hogy a magyar nyelvet, mint kétmillió állampolgár nyelvét, nem sorozzák az idegen nyelvek közé és nem sújtják büntetésszámba menő adókkal. Ebben a feltevésünkben alaposan csalódtunk. Éppen a magyar többségű erdélyi városok hatóságai siettek a polgárookra erőszakolni a nyolcezer leu cégtábla adót. Így Kolozsvár, Arad, Temesvár, Marosvásárhely tanácsai kimondották, hogy azok a cégtáblák, melyeken egyetlen szó magyar, német, vagy más nyelven van, még abban az esetben is, ha az az egy szó keresztnév, idegen jellegűek és nyolcezer lej adó alá esnek. A Magyar Párt folyó hó 12-én tartandó intézőbizottsági ülésén foglalkozik a sérelmes cégtábla rendelettel és felhívásban tiltakozik a rendelet végrehajtása ellen.

De tiltakozik az iparkamara is. A kolozsvári Ipar-kamara terjedelmes fellebbezést készít a cégtáblák sovínista megadóztatása ellen. A Kamara memorandumja javasolni fogja, hogy a minden közelebbi meghatározás nélküli maximumok megállapítása helyett a cégek által fizetett adók nagysága után vessék ki a cégtáblák adóját. Hír szerint a Kamara tízezer leus adóösszeg után 50 leus cégtáblaadót javasol, nagyobb adóösszeg, illetve nagyobb cégtáblák után megfelelő emeléssel. A kamarai memorandumot néhány napon belül szintén a belügyminiszter elé terjesztik.

Az építőiparosok följajdulása. Kevés ipar küzd akkora nehézségekkel, mint az építőipar. Az anyag drágulása, a munkabérek hullámlása szinte lehetetlenné teszik nemcsak a tervszerű munkát, hanem a számítást is. Az építő-vállalkozó sohasem tudja hogy végül mennyire fognak rugni a költségek, amelyeket a folyóárak szerint kikalkulált. Bizony, nyereséggel nem igen végződnek a mai vállalatok. Az adókövető bizottság persze erről a kérdéstről is másként gondolkozik. A jóhiszemű

urak mindenütt nyereséget szimatolnak ki s ugyancsak megszorítják az adóprést. A Kolozsvári Építőiparosok Szövetsége közelebbről rendkívüli közgyűlésben tiltakozott a lehetetlen adókövetelések ellen. Az építőipar a mai lakásinség idején kedvezményekkel kellene munkára buzdítani, az adórendszer pedig megfojt minden vállalkozási kedvet.

Valuta-jegyzések.

— Kolozsvár, 1923. szept. 11. —

1 dollár	= 221.—	leu
1 font sterling	= 998.—	.
1 svájci frank	= 40.—	.
1 francia frank	= 12.75	.
1 lira	= 9.60	.
1 cseh korona	= 6.65	.
1 dinár	= 2.20	.
100 német márka	= 00.60	.
100 magyar korona	= 1.20	.

Az én hitem.

Az én hitem ki nem hunyó örökmécs,
Tenger fölött világítótorony;
Gyémántfuró, mely útát nyit a célhoz,
S áttör, ha kell, egy gránithegysoron.

Engem tépászhat bőra, számum, orkán, —
Elöntheti árral hajóm a víz;
A végső deszkaroncson is hiszem, hogy
Partot érek, — és hitem partra visz.

S zárhatja útam kőfal. sziklatömb el,
Láttán lelkemből új erő buzog;
Hitem, e gyémántfuró meg se csorbul, —
És én falon, köszirten átjutok.

Mi kin, nyomor, baj, mind hozzám szegődhet,
A csüggedést búmbam sem ismerem;
Hitem átüthetetlen, égi páncél,
Ő az én váram, erőm, istenem.

És lobbanthatnak gyilkos ágyúk is rám,
Pokol döngethet váramon falat;
Hítászlóm biztatóan leng a bástyán,
Küzdök, — s hitemből győzelem fakad.

— Én a világot is megváltanám, ha
Nem volna oly süket, vak és balog,
Mert én Jurisich és a
Dobók szirt-lelkéből a hit vagyok!

(Brassó.)

Farcádi Sándor.

Találos mesék.

A legnemesebb gyümölcs fája nem használható
épitkezésre. (Szőlőfa.)

A legelső táplálékot nem lehet asztalra felteri-
teni. (Az anyatej.)

Husba, vagyok, hus nem vagyok,

Urak előtt kedves vagyok

Asztalokon táncot járok,

Sok hamisságot fundálok. (Penna.)

Ur ül asztalon fehér öltözetbe,

Csepeg orra vére maga elejébe. (Gyertya.)

Ki a legjobb mostoha ezen a világon? (A vad fa,
a melybe oltanak.)

A kabalának (kanca ló) melyik oldala szőrösebb?
(A külső oldala.)

Erdőn által vasvillások járnak. (Kecske.)

Réteken által vásznakat teregetnek. (Ösvény.)

Erdőn vágják, mégis falun lelket tart. (Bölcső.)

Fejéregyház rajta ülök, találjátok ki: mit őrzök?
(Pecsét.)

Van egy leányom, cseptü a lelke. (Gyertya.)

Künn is van, benn is van, mégis jó helyen van.
(Ablak.)

Künn is dob, benn is dob. (Seprű.)

Egy házban vannak hárman édesegyek, az egyik
mondja: Bár kivirradna már. A másik mondja: Bár ne
virradna még! A harmadik mondja: Nem bánom én,
ha virrad, ha nem. (Ágy, ajtó, ablak.)

Nagy anyámnak nagy inge, teméntelen sok folija,
még egy öltés sincs rajta. (Cserép kályha.)

Uton megyen göndörít, hátán viszi kenderit,

Ha nem szánám emberit: meggyujtanám kenderit.
(Juh.)

Négy édesegy lakik uriméltóságba,

Ajtó, ablak nélkül való csinátatlan házba. (Dió.)

Fehér egyház féllábon áll. [Gomba]

Hogy repül a szarka, befelé Gyergyóba? [Tarkán.]

Két lik összenéz. [A cseber két füle.]

Száraz apa, zöld anya, arany fütyeg alatta. [Szőlő.]

Kicsi leány ül a fán, piros kendő a nyakán. [Cse-
resznye.]

Tíz huz négyet s fehér csorog. [A fejdő kéz és a
tehén tőgye.]

Hol nem volt még az Atya Isten se? [Az utolsó
léletnél.]

Mi az, amit nem tud a jó Isten? [Hazudni.]

Van egy tyukom a föld: alá tojik. [Burgonya.]

Miért viszi a kutya a szájába a csontot? [Mert
nincs tarisznyája.]

Réten mentem, réten jöttem, arany gyűrűm elej-
tettem,

Hold felvette, csillag kebelére tette. [Harmat.]

Sűrű erdőbe aranygomolyákat hajigálnak. [Nap-
sugár.]

Gyűjtötte: Ősz János [Kibéd.]

M. A. Őszida. Két első strófája igazán szép, az
utosó azonban ellaposodik. Az árva gyermek szerepel-
tetése elkoptatott dolog. Nem tudná megkapóbban
befejezni? K. I. Látogatás, Messze tájon. Az
első nagyon homályos és dőcögős. A másodiknak vannak
sikerült sorai, de még sokat kell haladnia, hogy verseit
közzölhessük. N. Gy. Gyászos örökség. Bölcselkedő
verseket csak akkor olvasunk el, ha nagy művészettel
vannak megírva. Az öné nem tartozik ezek közé.

B. S. Tirtosvára. A. S. Sztána biztosítási ügyében
eljártunk.

I. Sz. Réty. Beküldött cikkéhez hasonlókat szívesen
fogadunk. Kérjük nevének szíves közlését.

R. P. Vajdahunyad. A 13 Leut elkönyveltük.
—K. B. Tenke. A 408 Leut köszönettel megfelelőleg
elszámoltuk. Szeptember 1.-től 25 példányban megy a lap
I. J. — Zalatna. A 66 Leut elkönyveltük — Ref. lelk.
hiv. Királydaróc. A küldött 100 Leut 1924. máj.
1.-ig rendezti előfizetését.

K. K. Alvincz. Tűzkár biztosítási ügyében a kért
nyomatványokat elküldtük.

Az alábbiak előfizetése lejárt, illetve lejár:

P. I. Törkös. 1923. máj. 15. Sz. I. Törkös. 1923. jul. 1.
V. F. Székelyudvarhely. 1923. apr. 1. J. J. Bögz. 1923.
jul. 1. B. J. Homórdalmás. 1923. jul. 1. K. I. Magyar-
décse. 1923. jan. 1. K. J. Nagysajó. 1923. apr. 1. B. J. Magyar-
szóvat. 1923. jul. 1. Ref. lelk. hiv. Ajton. 1923. jul. 1. S. K. Désfalva. 1923
jan. 1. A. I. Egeres. 1923. jul. 1. R. Z. F. Nagy-
bánya. 1923. jul. 1. V. I. Kalotaszentkirály. 1923. jul. 1. K. L. Fehéregyháza. 1923. apr. 1. B. S. Erzsébetváros. 1923. jul. 1. Cs. J. Magyar-
lapos. 1923. jul. 1. Sz. Gy. Tacs. 1923. jul. 1. Cs. D. Bágyon. 1923. jul. 1. F. D. Mezőkeszű. 1923. jul. 1. Zs. A. Nagypetri. 1923. jul. 1. B. B. Szuzság. 1923. jul. 1. A. G. Tusnád. 1922. jun. 1. P. F. Gy. Szék. 1922. decz. 1. M. M. és Sz. M. Zsibó. 1922. decz. 1. J. J.-né Zsibó. 1923. márcz. 15. A. B. Zsibó. 1922. decz. 1. T. L. Szilágycséh. 1922. nov. 15. B. I. Bánffyhungad. 1922. jun. 1. K. M. Csikszépviz. 1923. jun. 15. R. A. Ant. 1923. márcz. 15. M. I. Érkisszőllős. 1922. decz. 15. Gazdakör. Nagyke. 1922. decz. 15. Dr. D. L. Magyarzsákok. 1922. decz. 15. F. D. K. L. és ifj. D. L. Székelymuzsna. 1922. decz. 15. S. F.

Siménfalva. 1922. decz. 15. R. M. Székely-
muzsna. 1922. szept. 15. Vargyasi gazdakör.
1922. decz. 15. Ref. ifj. Egyesület. Nagymóha.
1922. jul. 15. R. M. Nagyajta. 1923. aug. 15. M. J.
Körösbánya. 1923. jun. 15. Sz. L. Búrgezd. 1922
márcz. 15. Sz. F. Aldoboly. 1922. decz. 15. Kalota-
szegi Kaszinó. 1923. febr. 1. Ref. Lelk. Hiv.
Zabola. 1922. decz. 15. Dr. H. F. Gyulatelke.
1922. decz. 15. B. K. Nagybaczon. 1923. jan. 1.
B. J. F. kerekes. Nagybaczon. 1923. jan. 1.
M. Gy. Almásmál 1922. jul. 1. R. A. pléb. Szen-
ágotá. 1923. jan. 1.

Bognár és Szántó Erdélyi Kereskedelmi Részv. Társ.

Bor, szesz és sörnagykereskedés,
szabadraktár, rum és likörgyár,

K O L O Z S V Á R.

Fiók: **MAROSVÁSÁRHELY.**

Lerakat minden nagyobb helyiségben.

Telefon: 332, 72, 1014. — Sürgőnycim: Hogsza

KWIZDA-féle FLUID

lovak lábainak ápolására ismét mindenütt kapható.
Ügyeljünk a KWIZDA névre.

A LEGIZLÉSESEBB NYOMTATVÁNYOK A
MINERVA KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉ-
BEN KÉSZÜLNEK. CLUJ, STR. REGINA M. 2.

Biztosítási kedvezmény! A Magyar-Francia
jogutódja: a Franco-
Romaná 10%-os kedvezményt ad azoknak, akik a „Magyar
Nép” útján jelentik be biztosításukat.

NYOMTATOTT A MINERVA R.-T. KÖNYVNYOMDA MŰINTÉZETÉBEN, CLUJ—KOLOSZVÁR, STR. REGINA MARIA (DEÁK F.-U.) 7.

Közgazdasági Bank r.-t.

Dicsőszentmárton.

Alapítók és Tartalékok: Leu: 1,350.000

Telefon: Igazgatóság 36, Pénziár 38

Sürgőny cím: Coloniale

Affiliált Intézetek: Balázsfalva, Balavásár, Erzsébetváros,

Hosszuászó, Radnót, Segesvár

Iparvállalatok: Küküllővölgyi építő Agyagipar,
Erzsébetkönyvnyomda, Sertéshizláló és Husipar.

Gazdasági gépek és eszközök. Vetőmagok

Műszaki Cikkek kaphatók!

Hann és Társa Gép és Mű-
szaki Kereskedelmi r. t.-nál
Cluj-Kolozsvár Str. Reg Mária
(volt Deák Ferencz-utca) 11.

Telefon 2—36. Sürgőny cím: Hanncomp.

Olvassa a „Magyar Nép“-et.

„Glausch“-féle „Haematicum“ aromatikus vas- és mangan elixír

a legnevesebb orvosok által
ajánlva vérszegénység, sá-
padtság, étvágytalanság és
gyenge testi állapotoknál.

Ize igen kellemes s nagyban javítja a közérzést! — Napjában
étkezéskor vagy azután 1—2 evőkanállal. Gyermekeknek kevesebb

Kapható mindenütt!

Vezérképviselet Nagy-Romania területére:

Cosmos nagydrogeria Cluj—Kolozsvár.

